



Briuselis, 2020 01 31
COM(2020) 43 final

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

**DĖL KOMPETENTINGŲ ASMENŲ AUKŠTO LYGIO GRUPĖS EUROPOS
VYSTYMO SI FINANSINĖS STRUKTŪROS KLAUSIMAIS REKOMENDACIJŲ**

Išvadas

Savo 2019 m. gruodžio 5 d. išvadose dėl Europos vystymosi finansinės struktūros stiprinimo Taryba paragino Komisiją, bendradarbiaujant su Europos išorės veiksmų tarnyba (toliau – EIVT), imtis veiksmų, siekiant įgyvendinti keletą Kompetentingų asmenų aukšto lygio grupės (toliau – Kompetentingų asmenų grupės) pateiktų rekomendacijų¹. Šiose rekomendacijose išsamiai išdėstomi veiksmai, kaip padidinti išorės investicijų sistemos lankstumą ir veiksmingumą. Atsižvelgdama į tai, Taryba visų pirma paprašė Europos Komisijos ir EIVT iki 2020 m. sausio mėn. pabaigos jai pranešti apie priemones, kurių turi būti imamasi siekiant sustiprinti Europos darnaus vystymosi finansinę struktūrą². Šioje ataskaitoje siekiama pristatyti, kaip Komisijos tarnybos ir EIVT, padedamos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojas (toliau – vyriausiasis įgaliotinis ir pirmininko pavaduotojas), ketina užtikrinti, kad dėl kiekvienos atitinkamos Tarybos išvados būtų imamasi tinkamų tolesnių veiksmų.

Tarybos išvadose pažymima, kad Kompetentingų asmenų grupė pripažįsta būtinybę stiprinti Europos vystymosi finansinę struktūrą ir didinti jos lankstumą, integruotumą, suderinamumą, orientavimą į politiką ir galimybes padėti kovoti su klimato kaita bei patenkinti vystymosi poreikius, ypač Afrikoje ir kaimyninėse šalyse. Taryba patvirtino keletą Kompetentingų asmenų grupės ataskaitoje pateiktų trumpalaikių priemonių ir nurodė tolesnius veiksmus, kaip pasirengti politiniams svarstymams dėl galimos institucinės reformos³. Savo išvadose Taryba pirmiausia pabrėžė, kad ES valstybės narės, bendradarbiaudamos su Europos Komisijos tarnybomis ir EIVT, turi stengtis labiau suderinti ES pozicijas daugiašaliuose vystymosi forumuose ir įstaigose, kad būtų reiškiamas vieningas ir įtakingas ES nuomonė.

Šioje tolesnių veiksmų ataskaitoje pristatomos trys pagrindinės tobulintinos sritys, nustatytos remiantis Tarybos išvadomis: i) vystymosi srities subjektų veiksmų koordinavimas ir suderinamumas; ii) komunikacija ir informavimo veikla; iii) pajėgumai, įgyvendinimas ir veiksmų vidaus koordinavimas. Keletą iš rekomenduojamų veiksmų jau pradėta įgyvendinti visose šiose srityse, šiuo tikslu imantis įvairių strateginių, politinių ar praktinių veiksmų, arba numatoma įgyvendinti pasitelkiant siūlomą Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (toliau – KVTBP)⁴.

Be to, Komisija savo 2018 m. rugsėjo 12 d. komunikate⁵ „Veiksmingesnės investicijų už Europos Sąjungos ribų finansinės struktūros kūrimas“ pakartojo, kad ES turi būti „aktyvi ir pasirengusi prisitaikyti ir toliau plėtoti savo investicijoms už ES ribų skirtas finansines bei politikos priemones, taip papildydama savo tradicinį vystomojo bendradarbiavimo priemonių rinkinį, kad būtų įgyvendinti plataus užmojo darnaus vystymosi įsipareigojimai“, ir laikėsi nuomonės, kad būtina neatidėliotino prioriteto tvarka apsvaistyti galimybę taikyti glaudesniu bendradarbiavimu grindžiamą modelį. Paskelbusi šį komunikatą, Komisija 2018 m. spalio mėn. ir 2019 m. sausio mėn. kartu su valstybėmis narėmis ir jų vystymosi finansavimo įstaigomis, tarptautinėmis finansų įstaigomis ir Europos

¹ https://www.consilium.europa.eu/media/40967/efad-report_final.pdf.

² Tarybos išvadų dėl Europos vystymosi finansinės struktūros stiprinimo 25 dalis.

³ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/05/financial-architecture-for-development-council-adopts-conclusions-on-the-way-forward>.

⁴ https://eur-lex.europa.eu/procedure/LT/2018_243.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=COM:2018:0644:FIN>.

Parlamentu surengė du susitikimus, kuriuose daugiausia dėmesio buvo skiriama veiksmingesnės investicijų už ES ribų finansinės struktūros kūrimui. Kaip nurodyta šioje ataskaitoje, Komisija tebėra pasirengusi imtis tolesnių veiksmų ir palankiai vertina Tarybos išvadas bei Kompetentingų asmenų grupės rekomendacijas dėl veiksmingesnės finansinės struktūros sukūrimo.

1 pagrindinė sritis. Vystymosi srities subjektų veiksmų, Komisijos tarnybų ir EIVT dabartinių ir būsimų pastangų koordinavimas ir suderinamumas

Tarybos išvadų 18 dalis. RAGINA Europos Komisiją ir EIVT, be kita ko, per ES delegacijų tinklą, stiprinti pastangas koordinuoti Europos vystymosi finansavimo subjektų veiksmus šalyse partnerėse, inter alia, su valstybėmis narėmis taikant bendrą daugiametį programavimą šalių lygmeniu, kuriant šalių platformas (tai pasiūlyta ir G 20 Pripažintų ekspertų grupės ataskaitoje) ir regionines investicines priemones, kartu pripažįstant kitas sistemas, suburiant visus atitinkamus partnerius ir kuo labiau didinant poveikį vystymuisi bei šalių partnerių atsakomybę. Tai būtų galima lengviau padaryti, inter alia, toliau derinant atitinkamų vystymosi finansavimo subjektų ataskaitų teikimo praktiką.

Europos Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis ir pirmininko pavaduotojas, padedami EIVT ir ES delegacijų, stengiasi stiprinti įvairių Europos vystymosi finansavimo subjektų veiksmų šalyse partnerėse koordinavimą ir skatinti šį procesą.

Vienas iš tokių pastangų pavyzdžių yra 2017 m. pradėtas įgyvendinti ES išorės investicijų planas (toliau – IIP). IIP grindžiamas sėkmingai įgyvendinamomis derinimo operacijomis ir yra viena iš pagrindinių ES priemonių, kuriomis siekiama skatinti darnų vystymąsi ir toliau didinti investicijas ES kaimyninio regiono ir Užsachario Afrikos šalyse partnerėse. Siekdama paskatinti naudotis dideliais papildomais tiek viešųjų, tiek privačių investuotojų ištekliais, Komisija pradėjo plėtoti naujos kartos finansines priemones, grindžiamas rizikos pasidalijimu (teikiant ES biudžeto garantijas). Įgyvendinant IIP suburiama ES išorės subjektai (Komisija, vyriausiasis įgaliotinis ir pirmininko pavaduotojas ir ES delegacijos), valstybės narės ir jų ambasados, finansų įstaigos ir privatusis sektorius; ši priemonė taip pat padeda siekti Afrikos ir Europos tvarių investicijų ir darbo vietų kūrimo aljanso⁶ ir Europos kaimynystės politikos tikslų.

IIP sudaro trys ramsčiai. Pirmasis ramstis (I-asis ramstis) yra finansavimas. Suteikdama biudžeto garantijas, ES dalijasi rizika, o įgyvendindama dotacijų ir paskolų derinimo projektus – padengia dalį vystymosi projektų išlaidų, šiuo tikslu derindama ES finansinę paramą (dotacijas) ir kitų viešųjų ir privačiųjų finansuotojų suteikiamas paskolas, nuosavą kapitalą ar garantijas.

Antrasis šio plano ramstis (II-asis ramstis) yra techninė parama. Šios paramos lėšomis finansuojami ekspertai, kurie padeda plėtoti naujus projektus ir sudaro sąlygas vietos ir ES įmonėms rengti verslo

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1582015949959&uri=CELEX:52018DC0643>.

planus, taip pat padeda valdžios institucijoms vykdyti reformas. Investicijoms įgyvendinti ES teikia techninę paramą, kad padėtų pasinaudoti garantijomis ir parengti bankams priimtinus projektus. Techninė parama taip pat labai svarbi siekiant stiprinti viešųjų institucijų pajėgumus gerinti investicinę aplinką. Nuo 2017 m. ES pagal IIP sutelkė daugiau kaip 500 mln. EUR techninės paramos, kad padėtų nustatyti perspektyvius garantijų ir derinimo operacijų reikalavimus atitinkančius projektus ir gerinti jų kokybę.

Paskutinis šio plano ramstis (III-iasis ramstis) yra parama investicinei aplinkai. ES glaudžiai bendradarbiauja su šalių partnerių valdžios institucijomis, siekdama padėti joms gerinti pagrindines sąlygas, į kurias investuotojai atsižvelgia atlikdami finansinius vertinimus ir priimdami sprendimus. ES taip pat padeda suburti valdžios institucijas, įmones ir finansų įstaigas, kad jos aptartų su investavimu susijusius sunkumus.

Pasiūlymu dėl KVTBP siekiama į vieną priemonę sujungti keletą esamų išorės finansavimo priemonių. Ši viena priemonė, pasitelkiant bendrus procesus ir valdymą, padės suderinti vystymosi srities praktiką ir didinti politikos suderinamumą. Biudžeto garantijos pirmą kartą bus programuojamos kartu su visų kitų rūšių pagalba (siūlomo KVTBP reglamento 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *pagal šį reglamentą geografinės programos įgyvendinamos vykdančios orientacines daugiametes šalis ir daugiašales programas*). Be to, šiame pasiūlyme taip pat numatyta svarbesnį vaidmenį suteikti bendram programavimui. 10 straipsnio 2 dalies b punkte numatyta, kad *tinkamiausias šalis programavimo metodas yra bendras programavimas. Prireikus bendrame programavime gali dalyvauti kiti paramos teikėjai*.

Komisijos tarnybos ir EIVT skatina vykdyti bendrą programavimą, nes tai yra vienas iš būdų panaikinti Sąjungos, jos valstybių narių ir ES vystymosi srities partnerių atotrūkį teikiant paramą vystymuisi šalyse partnerėse, siekiant kuo labiau padidinti ES išorės veiksmų poveikį. Pagal KVTBP reglamentą pirmenybė bus teikiama bendram programavimui. Taip siekiama, be kita ko, įgyvendinant IIP III-įjį ramstį kartu su valstybėmis narėmis sukurti suderintą metodą, siekiant toliau stiprinti vykdomų ir planuojamų veiksmų koordinavimą ir sąveiką, gerinti investicinę aplinką ir pasinaudoti vietos veiksmų koordinavimo mechanizmais, konkrečių sričių valstybių narių kompetencija ir tinklais, pavyzdžiui, sukurtais Afrikos tvaraus verslo (angl. SB4A) platformoje. Be to, valstybės narės gali padėti atlikti svarbų vaidmenį sutelkdamos Europos įmones, prekybos rūmus, prekybos ir investicijų skatinimo agentūras, vystomojo bendradarbiavimo agentūras ir vystymosi finansavimo įstaigas. Taip pat reikėtų pažymėti, kad ES yra svarbiausia TVF ir Pasaulio banko partnerė techninės paramos, kuria siekiama padėti besivystančioms šalims pasiekti darnaus vystymosi tikslus (DVT), srityje. Šiuo požiūriu reikėtų didinti ES veiksmų matomumą.

Nuo 2006 m., kaip mechanizmai, kuriais siekiama sutelkti papildomą finansavimą ES vystymosi srities tikslams pasiekti, taikomos devynios derinimo operacijoms skirtos investicinės priemonės⁷. Valdyboms pirmininkauja Europos Komisija, jas sudaro Komisijos, vyriausiojo įgaliotinio ir pirmininko pavaduotojo ir ES valstybių narių atstovai (vystymosi finansavimo įstaigos yra stebėtojos), o jose

⁷ ES ir Afrikos infrastruktūros patikos fondas, Afrikos investavimo platforma, Azijos investicinė priemonė, Vidurio Azijos investicinė priemonė, Ramiojo vandenyno šalių investicinė priemonė, Lotynų Amerikos investicinė priemonė, Karibų investicinė priemonė, Kaimynystės investicinė priemonė ir Vakarų Balkanų investicijų programa.

suburiami suinteresuotieji subjektai ir toliau derinami su politika ir investicijomis susiję interesai. Nuo 2007 m. įgyvendinant šias regionines investicines priemones pritraukta daugiau kaip 50 mlrd. EUR, o ES įnašas siekė maždaug 4,5 mlrd. EUR; taip buvo sudarytos sąlygos finansuoti kelis šimtus pirmiausia energetikos, aplinkos ir transporto sektorių projektų. Be to, derinant dotacijas ir paskolas daugelyje šalių ir sektorių, kuriuose buvo vykdomos derinimo operacijos, buvo remiamos vykdomos reformos, nes kartu su materialiomis investicijomis buvo rengiamos politinės diskusijos, teikiama techninė parama ir konsultavimo paslaugos.⁸

Vienas iš regioninių investicinių priemonių pavyzdžių yra 2009 m. pradėta įgyvendinti Vakarų Balkanų investicijų programa (angl. WBIF). Tai – šešioms šalims skirta regioninė platforma, padedanti bendroje platformoje suburti ES, tarptautines finansų įstaigas, valstybes nares, kitus paramos teikėjus ir šalis partneres, kad būtų galima du kartus per metus aptarti šio regiono strateginius prioritetus ir bendrą prioritetinį investicijų planą. Ši priemonė suteikia pridėtinės vertės, nes užtikrinama suderinta įvairių partnerių komunikacijos ir ataskaitų teikimo veikla (pvz., pasitelkiant tokias priemones kaip stebėsenos ataskaita, Vakarų Balkanų investicijų programos metinė ataskaita, Vakarų Balkanų investicijų programos interneto svetainės valdymas). Vakarų Balkanų investicijų programos lėšomis finansuojamas prioritetinių infrastruktūros projektų rengimas ir įgyvendinimas Vakarų Balkanuose, šiuo tikslu skiriant Sąjungos biudžeto ir 20-ies dvišalių paramos teikėjų dotacijas, suteikiant dalyvaujančių finansų įstaigų paskolas ir paskirstant nacionalines lėšas. Nuo 2009 m. Vakarų Balkanų investicijų programos lėšomis paremti 172 projektai, kurių bendra vertė siekia 18,3 mlrd. EUR, taip pat skirta 1 mlrd. EUR dotacijų⁹.

Remdamasi sėkmingai įgyvendinamomis regioninėmis investicinėmis priemonėmis ir atsižvelgdama į G 20 Pripažintų ekspertų grupės pasaulio finansų valdymo klausimais rekomendacijas, Komisija toliau dirbs pasitelkdama pasiūlyme dėl KVTBP numatytas Regionines einamosios veiklos valdybas, padedančias suburti visus atitinkamus partnerius, taip kuo labiau padidinant poveikį vystymuisi ir šalių partnerių atsakomybę. Šios Regioninės einamosios veiklos valdybos teiks nuomones dėl biudžeto garantijų, taip pat dėl finansų įstaigų partnerių siūlomų derinimo operacijų po 2020 m. naudojantis „Europos darnaus vystymosi fondo +“ (toliau – EDVF+) lėšomis¹⁰.

Visos KVTBP lygmeniu KVTBP komiteto atliekamas vaidmuo padės sustiprinti vadinamąjį ES politikos centrą suburiant Komisiją ir valstybes nares, kad jos galėtų aptarti pagrindinius sprendimus, susijusius su daugiamečiais orientacinėmis programomis, veiksmų planais ir priemonėmis¹¹. Kai bus tinkama ir tikslinga, vykdant programavimą taip pat bus konsultuojamasi su kitais partneriais. Be to, EDVF+ valdančiosios tarybos teiks konsultacijas bendros strateginės krypties klausimais.

⁸ *Evaluation of Blending*, galutinė ataskaita, 2016 m. gruodžio mėn., žr. 12 išnašą.

⁹ https://wbif.eu/storage/app/media/Library/1.%20Governance/WBIF%20at%20a%20Glance%20Final_Nov19.pdf.

¹⁰ Siūlomame KVTBP reglamente numatyta, kad bus sudarytos toliau išvardytų regionų EDVF+ Regioninės einamosios veiklos valdybos: kaimynystės regiono, Užsachario Afrikos, Azijos ir Ramiojo vandenyno, Šiaurės ir Pietų Amerikos ir Karibų jūros regiono. Pasirengimo narystei paramos priemonės (PNPP III) išteklių, kurie turi būti naudojami įgyvendinant EDVF+ programas, bus valdomi remiantis esamomis Vakarų Balkanų investicijų programos struktūromis.

¹¹ Žr. siūlomo KVTBP reglamento I skyrių („Programavimas“).

ES delegacijos gali sudaryti palankesnes sąlygas šalių platformų veikimui ir, reguliariai konsultuodamosi su valstybėmis narėmis ir jų vystymosi finansavimo įstaigomis, vietos suinteresuotaisiais subjektais, tarptautinėmis finansų įstaigomis ir (kai tinkama) valdžios institucijomis, atlikti ryšių centrų funkcijas. Be to, pagal IIP III-įjį ramstį daugiausia dėmesio skiriama reguliavimo reformoms, kuriomis siekiama gerinti investicinę aplinką. Šios srities veikla grindžiama struktūriniu dialogu su privačiuoju sektoriumi, siekiant pristatyti šios priemonės teikiamas galimybes, susijusias su verslo apribojimų mažinimu ir prioritetinėmis reformomis.

Komisija taip pat sieks užtikrinti visų atitinkamų dalyvių ir suinteresuotųjų subjektų paramą ir padės šalims plėtoti integruotas nacionalines finansines programas, kurios yra svarbios planuojant visus turimus finansinius išteklius (oficialią paramą vystymuisi (OPV), investicijas, vidaus išteklius, pinigų pervedimus ir kt.), kuo labiau padidinant poveikį vystymuisi ir užtikrinant šalių partnerių atsakomybę. Taip bus užtikrinamas šių platformų veiksmingumas.

Tarybos išvadų 19 dalis. PRAŠO Europos Komisijos stiprinti savo esamus vystymosi finansavimo pajėgumus vertinti projektų bei investicinių pasiūlymų suderinamumą su ES politika savo kompetencijos srityse.

Europos Komisija toliau stengiasi stiprinti savo vystymosi finansavimo pajėgumus vertinti investicinių programų pasiūlymus ir jų suderinamumą su ES politika.

Vis dėlto Komisija pripažįsta, kad, gerokai padidėjus garantijų, kurias Komisija turi valdyti įgyvendinant EDVF+ programas, apimčiai, gali prireikti toliau strategiškai perskirstyti ir netgi padidinti jos žmogiškuosius išteklius, darbuotojų kategorijas ir atitinkamus profilius, siekiant sustiprinti atitinkamų darbo sričių pajėgumus ir užtikrinti tinkamą politikos valdymą, kad būtų išlaikomos pakankamos ES lėšomis remiamų investicijų, politikos reformų, kurias ES skatina įgyvendinti šalyse partnerėse, ir susijusių pastangų stiprinti gebėjimus tarpusavio sąsajos.

2014–2020 m. laikotarpiu Komisija prižiūrėjo EIB išorės skolinimo įgaliojimą (biudžeto garantija suteikiama iki 32,3 mlrd. EUR sumai) ir įsteigė Europos darnaus vystymosi fondą (toliau – EDVF), kuriam suteikiamos 28 patvirtintos biudžeto garantijos, kurių bendra suma siekia 1,5 mlrd. EUR. Taikydama šią naują priemonę, Komisija sukaupė vidaus patirties, susijusios su investicinių programų pasiūlymų vertinimu. Siekiant pritraukti daugiau privačių investicijų, kurios padėtų pasiekti ES politikos tikslus, laikotarpiu po 2020 m. siūloma gerokai dažniau naudotis biudžeto garantijomis. Įgyvendindama EDVF+ programas, Komisija ketina bendradarbiauti su keliomis finansų įstaigomis ir suteikti 45 mlrd. EUR vertės biudžeto garantijas, kuriomis būtų galima užtikrinti iki 500 mlrd. EUR investicijų į vystymosi finansavimo srities projektus. Be to, Komisija finansų įstaigoms partnerėms toliau teiks mišrią paramą, pavyzdžiui, skirs techninės paramos dotacijas, investicines dotacijas arba rizikos kapitalą.

Šiuo atžvilgiu verta pažymėti, kad 2016 m. išorės subjektai Komisijos derinimo priemonės įvertino kaip daug žadančias¹² ir kad 2014 m. Europos Audito Rūmai dėl derinimo pateikė teigiamą

¹² Analysis for Economic Decisions (ADE), Bhul-Nielsen et al., *Evaluation of Blending*, 2016 m. gruodžio mėn. https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/evaluation-blending-volume1_en.pdf.

ataskaitą¹³. Atlikus minėtą vertinimą nustatyta, kad, derindama dotacijas ir paskolas, ES galėjo platesniu mastu įsitraukti į vykdomą veiklą ir įgyti strateginį pranašumą, visų pirma remdama stambius infrastruktūros projektus ir bendradarbiaudama su šalimis, siekiančiomis tapti vidutinės pajamos gaunančiomis šalimis. Dotacijų ir paskolų derinimas daugeliu atvejų buvo labai naudingas ES dotacijomis grindžiamam vystomajam bendradarbiavimui, taip pat suteikė pridėtinės vertės tarptautinių finansų įstaigų vykdomoms skolinimo operacijoms. Be to, šiuo metu pagal EDVF reglamento 17 straipsnį atliekamas pirmasis EDVF vertinimas¹⁴.

Šiuo metu Komisija telkia daugiau išteklių, siekdama tiek centrinėse būstinėse, tiek ES delegacijose sukaupti daugiau praktinės patirties vystymosi finansavimo srityje, ypač kiek tai sietina su parama privačiojo sektoriaus investicijoms, kad įvykdytų įsipareigojimus apsaugoti Sąjungos biudžetą, kartu didindama ES bendradarbiavimui skirtų lėšų poveikį vystymuisi. Be to, Komisija stiprina savo gebėjimus ir kaupia su finansavimu susijusią praktinę patirtį išplėsdama darbuotojų mokymo vystymosi finansavimo ir projektų finansų valdymo srityse apimtį, taip pat toliau didindama savo darbuotojų, besispecializuojančių tokiose srityse kaip teisiniai, finansiniai ir su biudžetu susiję finansinių priemonių ypatumai, kompetenciją. Komisija taip pat toliau priims tarptautinių finansų įstaigų komandiruojamus ekspertus, kurie specializuojasi operacijų rizikos parametrų stebėsenos srityje. Šie didesni pajėgumai padės Komisijai geriau apsaugoti ES biudžetą ir geriau suvaldyti numatomą poziciją, kurioms po 2020 m. suteikiamos biudžeto garantijos, padidėjimą.

Be to, Komisija, bendradarbiaudama su tarptautinių finansų įstaigų ir (arba) vystymosi finansavimo įstaigų ekspertais ir kitais partneriais, kuria specialią programinę įrangą, padėsiančią modeliuoti naudojantis EDVF+ garantijomis kylančią riziką, atsižvelgdama į konkrečius besivystančiose ir pereinamojo laikotarpio šalyse kylančius sunkumus ir remdamasi Pasaulinių besiformuojančių rinkų (angl. GEM) rizikos duomenų bazės duomenimis. Šią programinę įrangą numatoma perduoti sustiprintai rizikos valdymo specialistų (jie bus deleguoti į Komisiją) grupei – Garantijų techninio vertinimo grupei + (angl. GTAG+). Ekspertams teikiant konsultacijas dėl rizikos profilių ir atlygio už garantijas bus sustiprinti Komisijos pajėgumai nustatyti investicinių projektų, kuriems turi būti suteikiamos garantijos, portfelius. Be to, GTAG+ vadovauti numatoma pasamdyti patyrusį rizikos valdymo specialistą.

Galiausiai yra parengti ir šiuo metu toliau tobulinami ES delegacijų mokymo apie biudžeto garantijas ir naudojimąsi novatoriškomis finansinėmis priemonėmis planai, kad juos būtų galima įgyvendinti atsižvelgiant į naujus 2021–2027 m. finansinio ciklo prioritetus.

Tarybos išvadų 20 dalis. PABRĖŽIA, kad reikia, jog ES valstybės narės, bendradarbiaudamos su Europos Komisija, stiprintų esamus mechanizmus ir, kai būtina, stengtųsi labiau suderinti ES poziciją daugiašaliuose vystymosi forumuose ir įstaigose, kad būtų pareiškiama nuoseklesnė ES

¹³ Europos Audito Rūmai (2014), *Regioninių investicinių priemonių dotacijų derinimo su finansinių institucijų paskolomis, siekiant remti ES išorės politiką, veiksmingumas*,

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR14_16/SR14_16_LT.pdf.

¹⁴ https://ec.europa.eu/commission/publications/regulation-establishing-european-fund-sustainable-development-efsd-efsd-guarantee-and-efsd-guarantee-fund_en.

nuomonė. Tai turėtų apimti ir pozicijų dėl strateginės svarbos klausimų suderinimą, visų pirma ERPB valdyboje.

Europos Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis ir pirmininko pavaduotojas sutinka, kad Europa daugiašaliuose vystymosi forumuose ir įstaigose daro didesnę įtaką, jeigu ES reiškia nuoseklią nuomonę. Bendras programavimas, kaip paaiškėjo, yra veiksminga priemonė, ir įgyvendinant KVTBP jis bus patobulintas – pasiūlyme dėl šios priemonės teigiama, kad bendras programavimas yra „tinkamiausias <...> metodas“¹⁵.

Siekiant susisteminti veiksmų, kuriais siekiama ES politikos tikslų ir prioritetų, koordinavimą ES lygmeniu ir paskatinti bendras diskusijas, galinčias padėti suderinti Europos pozicijas įvairiose tarptautinėse finansų įstaigose ir daugiašaliuose plėtros bankuose (angl. MDB), būtų galima siūlyti kasmet surengti susitikimus, kuriuose dalyvautų įvairūs atitinkamų institucijų atstovai ir suinteresuotieji subjektai. Šios institucijos yra:

- tarptautinių finansų įstaigų ir (arba) daugiašalių plėtros bankų valdyboms priklausančios valstybės narės, t. y. vykdomieji direktoriai;
- atitinkamos ES valstybių narių ministerijos (t. y. Užsienio reikalų ir (arba) Vystymosi ir Finansų ministerijos);
- atitinkamos Komisijos tarnybos ir (arba) EIVT.

Be to, Komisija mano, kad būtų naudinga aktyviau naudotis Tarybos darbo grupėmis ar kitais komitetais kaip struktūruotu kanalu, skirtu valstybių narių pozicijoms strateginiais klausimais, susijusiais su daugiašalėmis finansų organizacijomis, suderinti. Būtų galima išplėtoti ankstesnę patirtį, susijusią su Pasaulio banko grupe (angl. WBG), Europos rekonstrukcijos ir plėtros banku (ERPB) arba Azijos infrastruktūros investicijų banku (AIIB), kai Ekonomikos ir finansų komitete (EFK) ir jo Pakomitetyje Tarptautinio valiutos fondo klausimais (angl. SCIMF) vyko diskusijos dėl pozicijų suderinimo.

ES delegacijos miestuose, kuriuose įsteigtos daugiašalių organizacijų ir tarptautinių finansų įstaigų ir (arba) daugiašalių plėtros bankų būstinės, taip pat gali atlikti tam tikrą vaidmenį reguliariai rengdamos veiksmų ir pozicijų derinimo susitikimus su Europos įstaigų vykdomaisiais direktoriais ar kitais atitinkamais ES valstybių narių atstovais, kad valdybose būtų galima geriau aptarti ir suderinti Europos pozicijas.

Tarybos išvadų 21 dalis. PRAŠO Europos Komisijos reguliariai suburti Europos vystymosi finansavimo ir įgyvendinimo partnerius siekiant skatinti strategijų ir požiūrių derinimą vystymosi finansavimo srityje.

¹⁵ 10 straipsnio 1 dalies b punktas.

Komisijos tarnybos, bendradarbiaudamos su EIVT ir pasitelkdamos ES delegacijas, stengiasi skatinti Europos vystymosi finansavimo ir įgyvendinimo partnerius derinti atitinkamas strategijas ir požiūrius.

Naudojantis tokiomis platformomis kaip ES išorės bendradarbiavimo derinimo platforma (EUBEC)¹⁶, Praktikuojančių specialistų tinklas ir derinimo priemonių techniniai vertinimo posėdžiai (angl. TAM) suburiamos pagrindinės tarptautinės ir Europos vystymosi finansavimo įstaigos, kad jos aptartų ES išorės bendradarbiavimui naudingus geriausios patirties pavyzdžius, plėtojamus metodus ir galimybes geriau koordinuoti veiksmus. Be TVF ir Pasaulio banko kas dvejus metus rengiamų susitikimų, šiuose susitikimuose, kurie visus metus vyksta įvairiose vietose, paprastai dalyvauja atitinkamos institucijos, pavyzdžiui, Pasaulio banko grupė, TVF, ERPB, EIB, Afrikos plėtros bankas (angl. AfDB), Azijos plėtros bankas (angl. ADB), Amerikos valstybių plėtros bankas (angl. IDB) ir ES valstybių narių vystomojo bendradarbiavimo agentūros. Komisija, siekdama išnagrinėti galimas bendradarbiavimo ir partnerystės sritis, taip pat stengiasi į šį dialogą įtraukti naujus plėtros bankus, pavyzdžiui, Azijos infrastruktūros investicijų banką (AIIB), Naująjį plėtros banką (angl. NDB), Islamo plėtros banką (angl. IsDB) ir kt.

Komisija su keliomis tarptautinėmis finansų įstaigomis, pavyzdžiui, TVF, AfDB, Azijos plėtros banku, Amerikos valstybių plėtros banku ir Pasaulio banko grupe, kasmet surengia aukšto lygio dialogą (atlikdamos vadinamąjį greitą išsamų patikrinimą). 2020 m. sausio 22 d. Komisija keletą šių aukšto lygio partnerių pakvietė į EDVF strateginės valdybos posėdį ir ketina šiuos partnerius dar kartą suburti kovo mėn. vyksiančioje IIP konferencijoje. Už plėtrą ir kaimynystę atsakingas Komisijos narys kartu su EIB, ERPB, TVF, Pasaulio banku ir Tarptautine finansų korporacija (TFK; ji yra Pasaulio banko grupės narė) rengia metinius Tvirtiesnio bendradarbiavimo aukšto lygio susitikimus. Ši tvirtiesnio bendradarbiavimo iniciatyva buvo pradėta 2015 m., ir ją įgyvendinant dalyviams sudaromos sąlygos pasirinktose darbo srityse kartu su keliomis šalimis partnerėmis vykdyti bendras misijas ir palaikyti bendrą politinį dialogą.

Dar viena platforma, kuria gali naudotis Komisija, yra Bendras susitarimas dėl tvirtiesnio bendradarbiavimo ir koordinavimo. Įgyvendinant bendrus susitarimus sudaromos palankesnės sąlygos rengti vyresniosios vadovybės diskusijas, geografinius susitikimus veiklos ir strateginių lygmenimis, taip pat teminius ir *ad hoc* susitikimus, kuriuose dalyvauja įvairių sektorių, pavyzdžiui, transporto ir skaitmeninimo, atstovai. Rengdama šias konferencijas ir imdamasi informavimo veiksmų Komisija skatina ES ir jos įgyvendinimo partnerius bendradarbiauti siekiant bendrų strateginių prioritetų. Bendrame pranešime dėl tvirtiesnio bendradarbiavimo ir koordinavimo, dėl kurių Komisija ir EIB susitarė 2018 m., numatyta reguliariai rengti vyresniosios vadovybės diskusijas, geografinius susitikimus veiklos ir strateginių lygmenimis, taip pat teminius ir *ad hoc* susitikimus, kuriuose dalyvautų įvairių sektorių, pavyzdžiui, transporto ir skaitmeninimo, atstovai. Taip siekiama aktyviau derinti politiką su EIB visu projektų ciklu: pradedant jų nustatymu ir baigiant įgyvendinimu.

Šalių partnerių lygmeniu Europos vystymosi finansavimo įstaigos reguliariai kviečiamos dalyvauti IIP informavimo misijose ir verslo forumuose. 2019 m. IIP darbo grupė surengė iš viso devynias informavimo misijas, kurios buvo vykdomos pasirinktose Afrikos ir kaimynystės regionų šalyse

¹⁶ 2011 m. sukurta išorės bendradarbiavimo ekspertų platforma, kurios bendras tikslas yra gerinti ES vystomojo bendradarbiavimo ir išorės bendradarbiavimo srities dotacijų ir paskolų derinimo mechanizmų kokybę ir didinti jų veiksmingumą, tinkamai atsižvelgiant į politikos sistemas, kuriomis grindžiami ES santykiai su įvairiomis šalimis partnerėmis, visų pirma ES vystymosi, kaimynystės ir plėtros politika.

(Angoloje, Armėnijoje, Kamerūne, Kenijoje, Senegale, Siera Leonėje, Somalyje (Etiopijoje), Tunise, Zambijoje). Be to, 2020 m. Afrikos ir kaimynystės regionų šalyse (Bisau Gvinėje, Burkina Faso, Kongo Demokratinėje Respublikoje ir (arba) Kongo Brazavilyje, Malavyje, Mozambike ir (arba) Madagaskare, Ruandoje ir (arba) Burundyje, Ugandoje) numatoma surengti bent septynias informavimo misijas. Šias informavimo misijas vykdo Komisijos IIP vystomojo bendradarbiavimo specialistai, turintys profesinių žinių finansų ir komunikacijos srityse, o jiems didelę paramą teikia ES delegacijos atitinkamose šalyse partnerėse. Europos vystymosi finansavimo įstaigos jau aktyviai dalyvauja šiose IIP informavimo misijose, kurių metu paprastai rengiami informaciniai susitikimai su investuotojais, vietos privačiojo sektoriaus, šalies partnerės valdžios institucijų ir ES valstybių narių atstovais bei kitais atitinkamais paramos teikėjais. Be to, Europos Komisija padeda rengti svarbius konkrečių šalių verslo forumus, kuriuose suburiami pagrindiniai privačiojo sektoriaus, tarptautinių finansų įstaigų, investuotojų ir valdžios institucijų atstovai. Šie verslo forumai, kuriuose dalyvauja aukšto lygio atstovai, yra svarbios platformos, kuriose nagrinėjami su verslo vykdymu ir vietos bei europinių investicijų skatinimu atitinkamose šalyse susiję sunkumai ir galimybės.

Be to, reguliariai konsultuodamasi su šalyse partnerėse veiklą vykdančiomis ES vystymosi ir finansų sričių įstaigomis, ES delegacijos kas mėnesį šalyse partnerėse dirbančiose ES delegacijose ir ambasadose rengia patarėjų ekonomikos klausimais susitikimus. ES delegacijos taip pat atlieka svarbų vaidmenį rengdamos reguliarius praktinius seminarus investicijų klausimais.

Kaip nurodyta 2018 m. Komisijos komunikate „Veiksmingesnės investicijų už Europos Sąjungos ribų finansinės struktūros kūrimas“¹⁷, Komisija toliau stengsis tobulinti ir stiprinti šiuos rengiamus techninius susitikimus ir kitas platformas.

Tarybos išvadų 23 dalis. PRAŠO Europos Komisijos ir valstybių narių sukurti paskatų, kuriomis būtų stiprinamas įvairių dydžių, profilių ir pajėgumo vystymosi finansavimo ir įgyvendinimo subjektų bendradarbiavimas siekiant kuo labiau padidinti poveikį vystymuisi, visų pirma remiant įtraukias partnerystes su mažesnėmis vystymosi įstaigomis ir kuo geriau panaudojant tokias priemones kaip bendradarbiavimo susitarimai, bendras finansavimas ir abipusio pasitikėjimo procedūros. PRAŠO Europos Komisijos parengti mechanizmus, kuriais ES vystymosi srities subjektams ir įstaigoms, visų pirma mažesniems, būtų supaprastintos galimybės gauti finansavimą.

Siūlomo KVTBP reglamento 27 straipsnio 5 dalyje numatoma, kad naudojantis būsimuoju EDVF+ skatinamas reikalavimus atitinkančių partnerių tarpusavio bendradarbiavimas. 2018 m. rugsėjo mėn. komunikate nurodyta, kad Komisija „ragina šiuo metu nacionaliniu ir Europos lygmenimis veikiančias ir vystymąsi finansuojančias finansų įstaigas bei vystymosi institucijas neatidėliotino prioriteto tvarka apsvarstyti galimybę <...> taikyti <...> glaudesniu bendradarbiavimu grindžiamą modelį“.

Tai visų pirma galėtų apimti mažesnių ir didesnių Europos vystymosi finansavimo įstaigų galimybes bendrai finansuoti atitinkamus projektus. Komisija užtikrins, kad visiems įgyvendinimo partneriams būtų sudaromos vienodos sąlygos.

¹⁷ COM(2018) 644 final.

Komisija taip pat primygtinai ragina vystymosi finansavimo įstaigų konsorciumus, tarp kurių narių yra bent viena maža vystymosi finansavimo įstaiga, teikti pasiūlymus. Komisija nagrinėja esamas galimybes, pavyzdžiui, pasitelkiant EDVF+ valdančiąsias tarybas, tam tikrą dalį visų turimų lėšų skirti vystymosi finansavimo įstaigų konsorciumų teikiamiems pasiūlymams. Po diskusijų su vystymosi finansavimo įstaigomis, pavyzdžiui, ES išorės bendradarbiavimo derinimo platformoje (EUBEC), taip pat būtų galima numatyti įdiegti mechanizmus, kuriais vystymosi finansavimo įstaigos būtų skatinamos keistis informacija ir patirtimi.

Komisija toliau remsis savo dabartinėmis pastangomis stiprinti vystymosi finansavimo subjektų tarpusavio bendradarbiavimą skatindama rengti bendrus mokymus ir plėtodama paramos priemones. Be to, kelios tarptautinės finansų įstaigos ir valstybių narių institucijos yra nustačiusios arba šiuo metu vykdo ramsčiais grindžiamą vertinimo procesą. Galimiems įgyvendinimo partneriams taikomas reikalavimas atlikti ramsčiais grindžiamą vertinimą yra būtina sąlyga, kad būsimas biudžeto garantijas ir derinimo operacijas būtų galima teikti ir vykdyti pasitelkiant daugiau įvairių mažesnių Europos vystymosi finansavimo įstaigų.

Ramsčiais grindžiamo vertinimo procesą¹⁸ sudaro devyni¹⁹ skirtingi ramsčiai; šis vertinimas yra viena iš būtinų sąlygų, kad ES lėšas, be kita ko, skiriamas iš EDVF, būtų galima naudoti taikant netiesioginio valdymo metodą. Šių subjektų sistemomis, taisyklėmis ir procedūromis keliose pagrindinėse srityse turi būti užtikrinamas toks pat ES finansinių interesų apsaugos lygis, koks užtikrinamas taikant tiesioginio valdymo metodą. Šios pagrindinės sritys yra, pavyzdžiui, finansavimo teikimas trečiosioms šalims, apskaitos sistema ir nepriklausomas išorės auditas. Šiuo metu Komisija, siekdama toliau didinti įtraukumą, ieško būdų, kaip palengvinti ir sustiprinti ramsčiais grindžiamą vertinimą.

2 pagrindinė sritis. Komisijos tarnybų ir EIVT dabartinės ir būsimos pastangos komunikacijos ir informavimo veiklos srityje

Tarybos išvadų 16 dalis. PRAŠO Europos Komisijos ir valstybių narių su Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) pagalba pateikti pasiūlymų dėl ES bendros vystymosi strategijos ir finansavimo bendro prekės ženklo sukūrimo ir apibūdinimo ir padidinti jų poveikio matomumą ir žinomumą tiek ES, tiek šalyse partnerėse. RAGINA visus atitinkamus Europos suinteresuotuosius subjektus ir valstybes nares aptarti tokius pasiūlymus siekiant pagerinti savo komunikacijos strategijas ir veiklą.

Europos konsensusas dėl vystymosi, Afrikos ir Europos tvarių investicijų ir darbo vietų kūrimo aljansas ir Europos kaimynystės politika yra neatsiejamos ES komunikacijos koncepcijos ir strategijos

¹⁸ Komisijos sprendimas dėl ramsčiais pagrįstos metodikos, naudojamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046, naujos techninės užduoties nustatymo, C(2019) 2882 final.

¹⁹ Ramsčiais grindžiamų vertinimų techninės užduotys pateikiamos adresu

https://ec.europa.eu/europeaid/funding/about-funding-and-procedures/audit-and-control/pillar-assessments_en.

dalys. Remdamosi šiomis priemonėmis, EIVT padedamos Komisijos tarnybos siekia kuo labiau padidinti ES pastangas informavimo srityje plėtodamos prekės ženklo sukūrimo ir apibūdinimo veiksmus pagal ES bendrą vystymosi strategiją, kad būtų padidintas ES veiksmų matomumas.

Siekiant veiksmingai informuoti apie ES bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis, jau įgyvendinamos kelios iniciatyvos. Tai, be kita ko, – ES ir šalyse partnerėse vykdomos kampanijos (2019 m. buvo surengta 15 su verslu susijusių renginių, iš kurių aštuoni renginiai vyko ES valstybėse narėse), kuriomis siekiama populiarinti ES vertybes ir didinti ES bendrų veiksmų bei pasaulinių investicijų poveikį.

Be to, siūlomo KVTBP reglamento 36 straipsnyje numatytos tolesnės priemonės, kaip stiprinti komunikacijos apie ES investicijas ir tarptautinės partnerystės iniciatyvas veiklą, – iš pagrindinių suinteresuotųjų subjektų reikalaujama užtikrinti, kad ES lėšų gavėjai nurodytų šių lėšų kilmę ir užtikrintų jų matomumą žiniasklaidai ir visuomenei teikdami tikslingą informaciją. Nors 20 straipsnio 2 dalies c punkte numatytos tolesnės rėmimo priemonės, susijusios su komunikacijos strategijomis, instituciniu informavimu apie Sąjungos politinius prioritetus ir jų matomumu, būtina, kad pagrindiniai ES bendrą vystymosi strategiją įgyvendinantys subjektai stengtųsi stiprinti pastangas plėtoti ES koncepciją ir kurti prekės ženklą. Tai visų pirma galėtų būti pastangos:

- glaudžiau tarpusavyje koordinuoti ES institucijų, valstybių narių, vystymosi finansavimo įstaigų ir įgyvendinimo subjektų veiksmus, siekiant tobulinti bendras komunikacijos strategijas ir veiklą;
- sukurti prekės ženklą, kurį nacionalinės ir visos ES lygmeniu veikiančios vystomojo bendradarbiavimo agentūros ir plėtros bankai naudotų ES su vystymusi susijusiai veiklai, įskaitant investicijas, žymėti. Jau yra sukurtas prekės ženklas „EU4“, kuriuo plačiai naudojamos Rytų partnerystės šalyse ir kuris pritaikomas įvairiais atvejais ir įvairiomis aplinkybėmis (pvz., įgyvendinant projektus „EU4Finance“, „EU4Energy“ ir kt.);
- sukurti konkrečias institucijoms skirtas vaizdines priemones, kuriomis visuomenė būtų informuojama apie ES lėšomis finansuojamus veiksmus;
- išbandyti naujus būdus, kaip pasiekti įvairesnes tikslines grupes, įgyvendinant tokius projektus kaip kampanija „Faces2Heart“;
- sukurti konkrečioms tikslinėms grupėms, pavyzdžiui, ES vidaus subjektams, ES nepriklausantiems suinteresuotiesiems subjektams ir ES lėšų gavėjams, skirtas tikslines priemones.

3 pagrindinė sritis. Pajėgumai, įgyvendinimas ir EIVT padedamos Europos Komisijos dabartinių bei būsimų pastangų vidaus koordinavimas

Tarybos išvadų 17 dalis. PABRĖŽIA Europos Komisijos ir EIVT vaidmenį ES vystymosi politiką paverčiant realiais veiksmais, be kita ko, geriau koordinuojant visų Europos vystymosi srities subjektų veiksmus ir kartu laikantis tvirtesnių Tarybos nustatytų politinių gairių, visų pirma vystymosi tikslų atžvilgiu. PRAŠO jų stiprinti savo vidaus koordinavimą ir bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis, inter alia, vedant politikos dialogą ir šalių bei regioninių strategijų srityje.

Komisija, padedama EIVT, didina pastangas atnaujinti ir įgyvendinti ES vystymosi politiką, šiuo tikslu geriau koordinuodama visų Europos subjektų veiksmus. Ji daro pažangą užtikrindama geresnį vidaus koordinavimą ir stiprindama bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis, *inter alia*, rengiant dialogus politikos klausimais ir šalių bei regionines strategijas. Keliose šalyse užmegztas glaudus ES delegacijų ir valstybių narių ambasadų bendradarbiavimas. Šis bendradarbiavimas bus toliau stiprinamas pasitelkiant tokius mechanizmus kaip IIP, kuris yra viena iš pagrindinių šios srities priemonių.

Siūlomame KVTBP reglamente numatyta suvienodinti esamas priemones taikant bendro valdymo metodą ir principą „visų pirma politika“. Tai bus labai svarbu užtikrinant veiksmingą ir nuoseklų veiksmų vidaus koordinavimą. Be to, šiame pasiūlyme aiškiai raginama stiprinti Sąjungos ir valstybių narių veiksmų koordinavimą (8 straipsnio 5 dalis). Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad 8, 10, 11 ir 12 straipsniuose siūloma palaikyti įtraukų procesą, įskaitant bendrą programavimą kartu su valstybėmis narėmis ir konsultacijas su įgyvendinimo partneriais, šalimis partnerėmis, pilietinės visuomenės organizacijomis ir vietos valdžios institucijomis.

Šiuo metu ES vystymosi politika įgyvendinama taikant įvairias sistemas ir mechanizmus, kuriuos būtų galima išplėsti, kad būtų galima dar labiau padidinti jų veiksmingumą. Regioninėse platformose, pavyzdžiui, ES išorės investicijų plano strateginėse ir einamosios veiklos valdybose, ir konsultacijų grupėse, pavyzdžiui, ES išorės bendradarbiavimo derinimo platformoje (EUBEC) arba Praktikuojančių specialistų tinkle, suburiami Sąjungos ir valstybių narių atstovai, įgyvendinimo partneriai ir vystymosi srities ekspertai, taip sudarant sąlygas ES, vadovaujantis Tarybos nustatyta politine kryptimi, pasinaudoti didele sukaupta patirtimi.

Ateityje Komisija, remdamasi EDVF+ valdymo struktūra, toliau bendradarbiaus su suinteresuotaisiais subjektais pradėdama 2021–2027 m. finansinio ciklo programavimu, kuris, nepriklausomai nuo dabartinių ir būsimų priemonių bei partnerių, pirmiausia turi būti grindžiamas ES politikos tikslais. Bendras programavimas pagal KVTBP bus tinkamiausias metodas, padėsiantis investicijų finansavimo srityje skatinti bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą.

Tarybos išvadų 22 dalis. PRAŠO Europos Komisijos ir valstybių narių stiprinti esamų Europos žinių centrų ir mokslinių tyrimų institutų, dirbančių vystymosi srityje, bendradarbiavimą, veiksmingiau susiejant ES ir tarptautinius vystymosi srities mokslinius tyrimus su politikos formavimu, remiant vystymosi studijų pažangą ir propaguojant mokymąsi ataskaitų teikimo srityje bei poveikio vystymuisi vertinimą ES. Jos taip pat turėtų apsvarstyti galimybę sukurti bendrą platformą, kurioje būtų pateikiama informacija, inter alia, apie vykdomus ir planuojamus projektus, atitinkamas finansavimo sąlygas ir jų įgyvendinimo partnerius, siekiant parengti visapusišką ES veiksmų apžvalgą, atsižvelgiant į jau esamas priemones.

Užsienio reikalų tarybos už vystymąsi atsakingų ministrų susitikimuose pateikiamos politinės gairės vystymosi politikos klausimais, be kita ko, dėl investicijų, kuriomis remiamas vystymasis, finansavimo. Ministrai reguliariai diskutuoja šiais klausimais, paskutinį kartą – 2019 m. lapkričio 26 d., kai ministrai į tokį ministrų susitikimą pakvietė Europos tarptautinių finansų įstaigų vadovus. Užtikrinant, kad būtų palaikomi būtini pagrindinių Europos finansų ir vystymosi sričių subjektų dialogai, Ekonomikos ir finansų reikalų taryba taip pat atlieka vieną iš pagrindinių vaidmenų.

Be to, ES už vystymąsi atsakingų generalinių direktorių susitikimai yra platformos ES veiksmams vystymosi srityje aptarti. Paskutinis toks susitikimas buvo surengtas 2019 m. lapkričio 26 d. Briuselyje ir jo metu daugiausia dėmesio buvo skiriama klausimui, kaip vystymosi finansavimo įstaigos gali kuo labiau padidinti savo indėlį siekiant darnaus vystymosi tikslų, taip pat IIP teikiamoms galimybėms.

Šiuo metu kuriamos platformos, kuriose kaupiama informacija apie vykdomus ir planuojamus projektus. Prieš trejus metus Komisija, siekdama padėti įvertinti poveikį vystymuisi, pradėjo įgyvendinti Pietų Viduržemio jūros investicijų koordinavimo iniciatyvą (AMICI). Iniciatyva AMICI – tai Komisijos vystymosi ir finansų sričių ekspertų sukurta bendradarbiavimu ir viena bendra prieiga grindžiama kaimyniniame regione įgyvendinamų projektų duomenų bazė, į kurią įtraukiami ES, valstybių narių ir tarptautinių finansų įstaigų vystymosi srities projektai. Naudodamasi šia duomenų baze, Komisija gali rinkti, analizuoti ir atrinkti visų įvairių per pastaruosius trejus metus įgyvendintų projektų duomenis.

Be to, taikomoji programa „EU Aid Explorer“ yra išskirtinė vieno langelio principu grindžiama informacijos apie finansavimą priemonė, padedanti koordinuoti paramos teikėjų veiksmus, užtikrinti skaidrumą ir didinti atskaitomybę piliečiams. Programos „EU Aid Explorer“ naudotojams sudaromos sąlygos rasti išsamius suvestinius duomenis, taip pat išsamią informaciją apie tarptautinius ES ir jos valstybių narių finansuojamus vystymosi srities projektus naudojantis Europos Komisijos duomenimis ir atviraisiais duomenimis, kuriuos ES valstybės narės yra pateikusios EBPO kreditorių duomenų teikimo sistemai (angl. CRS) ir pagal Tarptautinės paramos skaidrumo iniciatyvos (angl. IATI) standartą.

Komisija svarsto galimybę naudotis kitiems išorės veiksmams ir regionams skirta duomenų baze. Komisija taip pat vertina galimybes, pasitelkiant ES ekspertų grupes, įsteigti žinių apie vystymąsi kompetencijos centrą, taip pat aktyviau įtraukti Europos ekspertų grupes į ES tarptautinio bendradarbiavimo visuotinio darnaus vystymosi labai procesą.

Tarybos išvadų 24 dalis. RAGINA nustatyti bendrus standartus ir verslo modelius privačiam sektoriui, kad jis galėtų įsitraukti į vystymosi politikos įgyvendinimą, remiantis EBPO ir plėtos finansų įstaigų mišraus finansavimo principais.

Savo komunikate „Didesnis privačiojo sektoriaus vaidmuo siekiant integracinio ir tvaraus augimo besivystančiose šalyse“²⁰ Komisija, kaip keletą iš savo privačiojo sektoriaus vaidmens ES vystomojo bendradarbiavimo srityje stiprinimo principų, nurodė šešis paramos privačiojo sektoriaus subjektams kriterijus. Šie kriterijai taip pat taikomi ES derinimo ir garantijų operacijoms ir atitinka penkis EBPO mišraus finansavimo principus²¹.

Savo išvadose dėl šio komunikato Taryba pritarė pasiūlytiems bendradarbiavimo su privačiuoju sektoriumi ir jo paramos principams ir kriterijams ir paragino Komisiją ir valstybes nares nustatyti konkrečias jų taikymo taisykles. Todėl Komisija išsamiau aptarė šiuos principus ir kriterijus su valstybėmis narėmis ES privačiojo sektoriaus plėtos ekspertų grupėje ir ES už vystymąsi atsakingų generalinių direktorių susitikime.

Atsakingas verslas yra viena iš esminių privačiojo sektoriaus veiklos tiek Europoje, tiek šalyse partnerėse dalių. Pastaraisiais metais Komisija stengėsi skatinti atsakingą verslą ir įgyvendinti JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, šiuo tikslu nustatydamą savanoriškus ir privalomus veiksmus. 2019 m. kovo mėn. Komisija paskelbė savo tarnybų darbinį dokumentą, kuriame apžvelgiama pažanga, padaryta įmonių socialinės atsakomybės, atsakingo verslo ir verslo bei žmogaus teisių srityse²².

Komisija taip pat stebi Vystymosi finansavimo įstaigų darbo grupės mišraus lengvatinio privačiojo sektoriaus projektų finansavimo principų klausimais (angl. *DFI Working Group on Blended Concessional Finance Principles for Private Sector Projects*) atliekamą darbą.²³ Šiuo metu šiais principais naudojamosi derinant dotacijas ir paskolas, be kita ko, taikant minimalios lengvatų dalies principą, pagal kurį, kad atitinkamas projektas būtų ekonomiškai ir finansiškai perspektyvus, paramos teikėjų įnašai turėtų būti kuo mažesni.

Komisija minėtus principus ir kriterijus yra įtraukusi į savo dotacijų ir paskolų derinimo gaires; jos bus toliau atnaujinamos 2020 m.

²⁰ COM(2014) 263 final.

²¹ <http://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/blended-finance-principles/>.

²² SWD(2019) 143 final.

²³ 2018 m. spalio mėn. atnaujinta Vystymosi finansavimo įstaigų darbo grupės mišraus lengvatinio privačiojo sektoriaus projektų finansavimo klausimais bendra ataskaita, <https://www.edfi.eu/wp/wp-content/uploads/2018/10/DFI-Blended-Finance-Report-OCT-2018.pdf>.

Išvada

Komisija palankiai vertina laiku pateiktas Tarybos gaires ir toliau bendradarbiaus su ja, kad būtų pasiekti ES prioritetai ir tikslai, susiję su būsima vystymosi finansine struktūra. Ji taip pat yra pasirengusi imtis tolesnių veiksmų, kad pagerintų subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant ES vystymosi politiką, veiksmų koordinavimą ir tarpusavio bendradarbiavimą. Šiuo požiūriu, ateityje imantis Komisijos nustatytų veiksmų, bus atsižvelgiama į atitinkamų Komisijos narių įgaliojimus, kad būtų galima pasiūlyti naują visapusišką veiksmų koordinavimo priemonę, siekiant užtikrinti, kad ES, jos valstybės narės ir pastarųjų įsteigtos tarptautinės finansų įstaigos kartu nuosekliai naudotųsi dideliais finansinės paramos pajėgumais taip, kad būtų skatinama laikytis ES vertybių ir siekti strateginių tikslų.

Kaip išsamiai išdėstyta šioje ataskaitoje, EIVT padedamos²⁴ Komisijos tarnybos siekia įgyvendinti Kompetentingų asmenų grupės rekomendacijas ir Tarybos išvadas. Kad būtų galima taikyti keletą priemonių, kuriomis siekiama supaprastinti, racionalizuoti ir iš esmės sustiprinti vystymosi finansinę struktūrą, turi būti patvirtintas siūlomas KVTBP reglamentas, o daugelis kitų priemonių jau yra įgyvendinamos. Komisija taip pat laukia informacijos, kurios Taryba yra paprašiusi iš EIB ir ERPB, visų pirma atitinkamų jų pasiūlymų, kaip stiprinti šių dviejų institucijų ir Europos bei kitų vystymosi finansavimo įstaigų tarpusavio bendradarbiavimą. Siekiant išnagrinėti kitas Kompetentingų asmenų grupės ir Tarybos pasiūlytas sritis, reikia imtis tolesnių priemonių.

Galiausiai Komisija pritaria Tarybos išvadai, kuria valstybės narės raginamos didinti savo atsakomybę už ES vystymosi politiką stipriau įsipareigojant, reguliariai nustatant politikos kryptį ir tolesnes strategines gaires, taip pat veiksmingiau bendradarbiaujant ir koordinuojant veiksmus su Europos Komisija ir vyriausiuoju įgaliotiniu ir pirmininko pavaduotoju. Komisija palaiko šį požiūrį, kuris atitinka Visuotinėje ES užsienio ir saugumo politikos strategijoje išdėstytą raginimą kurti aktyviau reaguojančią ir vieningesnę Sąjungą ir Europos konsensusą dėl vystymosi – ES bendrą vystomojo bendradarbiavimo viziją, – taip pat ES ir jos valstybėms narėms skirtą sistemą, dėl kurios susitarta įgyvendinant Darbotvarkę iki 2030 m. ir Adis Abebos veiksmų darbotvarkę.

²⁴ Pagal Tarybos sprendimo 2010/427/ES 2 straipsnio 2 dalį.